

Oponentský posudek na bakalářskou práci Zuzany Nedbalové, Holešovice v proměnách v 19. a 20. století, Praha 2011, 68s. + přílohy.

Tématika vývoje určité sídelní aglomerace v průběhu 19. a 20. století je nepochybně vhodnou náplní bakalářské práce na oboru pomocných věd historických. Uchazečka si navíc vybrala pražskou městskou část Holešovice, k níž má osobní vztah a zkoumanou lokalitu zná ze své vlastní empirie. Použité prameny a literatura naznačují poměrně široký záběr heuristiky, bylo by však vhodné zaměřit se nejen na práce věnované konkrétně Holešovicím, resp. Praze, ale prostudovat i díla zabývající se obecněji otázkami urbanizace, zejména takovými, která sídelní celky zařazují do širšího kontextu a mohly by se stát metodickými vodítky. Problémem tak je – podle názoru oponenta – již samotný koncept práce, kterým měla evidentně být urbanizace či suburbanizace a její dopady na krajinu a společnost a způsoby řešení takového procesu na konkrétním příkladu Holešovic. Z úvodních partií je zřetelně největším problémem záměna metod za postup práce na s. 16, kde i vyčlenění osmnácti řádek do samostatné kapitoly je poněkud „troufalé“. Vzhledem k závažnosti takového pochybení považují za nezbytné, aby kol. Z. Nedbalová v rámci obhajoby objasnila pojem: metody historické práce, vyjmenovala nejzávažnější z nich a na výběru dvou až tří metod jejich podrobnější analýzou prokázala, že ji tato standardní část vzdělání v oboru neminula. (Zjevnou bolestí současné doby, což se projevilo zřejmě i zde, je skutečnost, že studenti jen málo čtou kvalitní odbornou historickou literaturu.)

V následujícím jádru textu přicházejí chronologicky učeněné a v jednotlivých časových celcích vnitřně tematizované kapitoly a subkapitoly, počínaje základními informacemi o poloze Holešovic s nástinem vybraných norem k jejich správnému vývoji, přes naznačení nejstaršího vývoje tohoto správního celku v širším záběru až do první čtvrtiny 19. století, jeho proměn v souvislosti se vznikem první továrny v dané lokalitě roku 1823 a následující industrializace, kdy se změnila sociální i sídelní struktura. Dále je popsán rozvoj Holešovic v období od 1850 až 1884, jejich spojení s Prahou a zahušťování zdejší průmyslové zástavby, zejména při zavedení železnice, a tím zvýšení místní dopravní obslužnosti. Pro období 1884 až 1918 je opět podán sídelní a průmyslový vývoj se zaměřením na holešovický přístav, elektrárny, holešovický pivovar a Ústřední městské jatky, přičemž pominuto není ani známé výstaviště vzniklé v návaznosti na Všeobecnou zemskou jubilejní výstavu konanou v roce 1891. Jen velmi stručně (na celkem čtrnácti stranách) je nastíněn vývoj v meziválečné době, kde zaujme zmínka o Veletržním paláci, za druhé světové války a po roce 1945. Trochu za problém považují zřejmě až příliš chronologicky rozsáhlé badatelské pole, čímž výklad

většinou zůstal v rovině vlastivědné deskripce a jen méně přešel do strukturní analýzy. U průmyslových podniků nejsou jednotlivé „biogramy“ příliš kompatibilní, větší pozornost mohla být v některých pasážích věnována začátkům odstavců a hlubší průhled zasluhovaly i demografické ukazatele. Není také jasné, proč nebyl např. proveden rozbor proměn názvů náměstí a ulic uvedených v příloze jedna a především využity možnosti kartografie k hodnocení postupného vývoje intravilánu obce. (Dobové mapy a plány nemohou nahradit podrobnou až mravenčí práci badatele.) Ocenit lze závěr, který v hutné zkratce předesťel základní tendence ve vývoji holešovické aglomerace v průběhu necelých dvou set let.

Pozitivně hodnotím seznam použitých pramenů a literatury a rozsáhlý soubor textových a zvláště obrazových příloh. Po celkovém posouzení textu doporučuji předloženou bakalářskou práci kol. Zuzany Nedbalové k obhajobě a její hodnocení ponechávám na uvážení komise na základě posouzení verbální části atestace.

V Praze, dne 23.8.2011

Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.